

ARVOISA SANNA MARININ HALLITUS

AINUTLAATUINEN
SAARISTOMERT

ARVOISA SANNA MARININ HALLITUS

Hallituksen ohjelmassa painottuvat mielestämme erinomaisesti elinympäristömme kannalta tärkeät arvovalinnat:

Kestävä kehitys, vahva huomio ilmastonmuutoksen torjuntaan, luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttäminen, riittävien resurssien varmistaminen Itämeri-strategiaan ja Itämeren suojelusuunnitelman HELCOM – päivittämiseen, tehostetun vesiensuojeluohjelman jatkaminen, peltojen kipsi-, rakennekalkki- ja ravinnekuikutuskäsittelyn laajentaminen sekä kotimaisen luonnonkalan käytön edistäminen.

Operaatiomme kiittää hallitusta näistä linjauksista. Saaristomeren kannalta myös hallituksen Veden vuoro -tehostamisohjelma on ollut hyvä alkua ja jolle toivomme pitkäjänteistä jatkoa.

Viimeisen puolen vuoden aikana olemme käyneet hyviä keskusteluja Saaristomeren tilasta ja tulevaisuudesta ministerien ja ministeriöiden virkamiesten kanssa.

Olemme järjestäneet webinaareja yhteistyössä sekä ympäristöministeriön että maa- ja metsätalousministeriön kanssa.

Tilaisuuksiimme on osallistunut merkittävä joukko asiantuntijoita, päätöksentekijöitä ja asian kannalta tärkeitä virkamiehiä ja muita vaikuttajia.

Yhteinen ja yksimielinen näkemys on, että maailmassa ainutlaatuinen Saaristomeren alue on suuressa vaarassa. Rehevöityminen lisääntyy ja meren tila heikkenee.

Valtioneuvoston kanslian tilaama Rannikkovesiemme vedenlaadun ja rehevöitymistilan tulevaisuus ja sen arvioiminen julkistettiin maaliskuun alussa.

Selvitys on mielestämme erittäin hyvin ja perusteellisesti tehty. Se vahvistaa edellä kuvattua tilannekuvaa entisestään.

AINUTLAATUINEN
SAARISTOMERTY

OPERAATIO AINUTLAATUISEN SAARISTOMEREN VETOOMUS

Saaristomeren valuma-alue on Suomen ainoa jäljellä oleva hot spot -kohde Itämeren suojelukomission pahimpien kuormittajien listalla.

Kiitos ympäristöministeriön virkamiesten ja ilmasto- ja ympäristöministeri Krista Mikkosen, tekeillä on nyt myös tiekartta hot spotin poiston edellyttämistä kokonaisvaltaisista toimista.

Saaristomeren pelastaminen on merkittävä yhteiskunnallinen päätös. Meren tila käännetään parantumisen uralle, alueen lajikirjoltaan maamme monimuotoisin luonto turvataan ja potentiaailtaan maailmanluokan matkailualue syntyy kestävän kehityksen periaattein.

Professori Kalervo Väänänen kiertotalousratkaisusta tulee malliesimerkki maailman maille ja merille, orgaanisten lannoitteiden markkinat kasvavat, **bio- ja kiertotalouteen tehtävät investoinnit** luovat työpaikkoja...

Puoliväliriihen päätös ohjelmasta, jolla Saaristomeri kääntyy positiivisen kehityksen tielle, on luonnollinen ja looginen täydennys ympäristö- ja luontoystävälliseen hallitusohjelmaan.

Uskomme, että kansallisaarteemme Saaristomeren vastuullinen hoito saa myös kansalaisten ja median kannatuksen.

Uskomme, että päätös kansallisaarteemme vastuullisesta kohtelusta on myös kansalaisten laajojen piirien kannattama asia.

AINUTLAATUINEN
SAARISTOMERT

KAKSI ALOITETTA HALLITUKSEN PUOLIVÄLIRIIHEEN

- 1. Hallitus päättää puoliväliriihessään 21.–22.4.2021 käynnistää Saaristomerohjelman, jonka tavoite on saada alue pois Helcomin hot spot -listalta**
- 2. Hallitus päättää asettaa Saaristomerohjelmalle korkean tason ohjausryhmän.**

Ohjausryhmän tehtävänä olisi valvoa Saaristomerohjelman tiekartan etenemistä, koordinoita kaikkien Saaristomeren tilan kehittämisen eteen työskentelevien monien tahojen toimenpiteitä ja niiden yhdensuuntaista vaikuttavuutta.

Tavoitteena olisi luoda laajaan yhteistyöhön perustuva tavoitteellinen toimintakokonaisuus, jolla Saaristomeren puhdas tulevaisuus turvataan ja alueen vetovoimaa ja kehitystä vahvistetaan luonnon, virkistys- ja retkeilykäytön, kestävän kehityksen matkailun ja uusien asukkaiden sekä yrittäjien näkökulmista.

Haluamme kiittää ministereitä ja ministeriöiden virkamiehiä tähänastisesta hyvästä yhteistyöstä 2019–2021.

Mikäli hallitus tekee puoliväliriihessä tahtotilapäätöksen Saaristomeren tulevaisuuden puolesta, teemme me parhaamme asian julkistamiseksi suomalaisten tietoisuuteen näyttävästi ja positiivisesti viestinnän ja markkinointiviestinnän keinoin.

Turussa, 26. maaliskuuta 2021

Operaatio Ainutlaatuinen Saaristomeri

Kari Veijonen
projektijohtaja

Jaakko Ruola
sisältöjohtaja

Kalervo Väänänen
Saaristomeren selvityshenkilö

AINUTLAATUINEN
SAARISTOMERT

AINUTLAATUINEN SAARISTOMERI -HANKE KOKOAA POIKKEUKSELLISEN SUUREN PONNISTUKSEN SAARISTOMEREN TILAN PARANTAMISEEN.

Uusin tutkimus osoittaa, että meren tilaa voidaan parantaa merkittävästi huolimatta ilmastonmuutoksen huuhtoutumia ja rehevöitymistä lisäävästä vaikutuksesta.

Suuri osa ravinteiden huuhtoutumista estävistä toimista jouduttaa myös ilmastotoimia. Esimerkiksi kasvipeitteisyys ja kerääjäkasvit sitovat hiiltä maahan, kipsi ja rakennekalkki pitävät orgaanisen hiilen pellossa. Vaikutus ei ole merkityksetön. Itämeri on päästölähde. Kun hiukkasmaisen ja orgaanisen hiilen huuhtouma vähenee, vähenevät myös niistä vedessä aiheutuvat kasvihuonekaasupäästöt.

Ilmaston kannalta Saaristomeren tulisi olla pikemminkin hiilen sitoja kuin päästäjä. Vaikka tärkeintä Ainutlaatuinen Saaristomeri -hankkeessa on tuottaa puhtaamman ympäristön myötä uusia kestävä kehityksen edellytyksiä, se tekee paljon enemmän.

Ainutlaatuinen Saaristomeri -hanke toimii samalla globaalistikin tärkeänä testilaboratoriona siitä, kuinka vesiensuojelun ja ilmastonmuutoksen hillinnän toimiin löytyy uusia synergioita ja yllättäviä mahdollisuuksia ilmastonmuutoksen hillintään.

Ainutlaatuinen Saaristomeri -hankkeen kiertotalouteen pohjautuva Saaristomeren puhdistumisen kokonaisratkaisu avaa mahdollisuuksia vihreään siirtymään liittyvän merkittävän liiketoiminnan kehittämiseen. Sillä voimme näyttää maailmalle, että rehevöitymisongelmaan on ratkaisu. Ratkaisu vauhdittaa myös kierrätyslannoitteiden tuotekehitystä ja markkinoiden syntyä.

Markku Ollikainen

Suomen Ilmastopaneelin puheenjohtaja
Tutkimusjohtaja ja ympäristöekonomian professori emeritus, Helsingin yliopisto

AINUTLAATUINEN
SAARISTOMERI

SAARISTOMERI ANSAITSEE JA TARVITSEE MAAMME HALLITUKSEN HUOMION. NYT.

Saaristomeren valuma-alue on Suomen intensiivisimmin viljeltyä maa-alaa. Valuma-alueen pinta-alasta viljelyssä on lähes kolmasosa.

Vuosikymmenien ajan viralliset viljelysuositukset neuvoivat käyttämään ylimäärin lannoitteita mahdollisimman hyvän sadon takeena. Tämä on kerryttänyt merkittävän ylimäärän ravinteita, eritoten fosforia, alueen maaperään. Viime vuosina lannoitteiden käyttöä on vähennetty paljon, mutta se ei vielä näy valumien vähentymisenä suuresta perintöfosforin määrästä johtuen.

Tarvitsemme pikaisia, pitkäaikaisia ja moninaisia toimia Saaristomeren ravinnekuormituksen vähentämiseksi.

Mikään yksittäinen toimi ei enää ole riittävä laajamittaisen rehevöitymisestä aiheutuvan ekokatastrofin välttämiseksi Saaristomerellä.

Toivon, että maamme hallitus asettaa selkeän tavoitteen Saaristomeren ravinnekuormituksen vähentämisestä tasolle, jossa meri voi puhdistaa itsensä.

Tämä edellyttää ravinteiden tehokasta vähentämistä niin merestä kuin sen valuma-alueen maaperästä. Edessämme on valtava kiertotalouden haaste. Siihen vastaaminen edellyttää monia toimia ja kaikkien kansalaisten pikaista osallistamista.

Voimme samalla avata uuden oven suomalaisen kiertotalousosaamisen kehittämiselle ja sen viennille, sillä valitettavasti Saaristomeren ei ole maailman ainoa rehevöitynyt vesialue.

Kalervo Väänänen

Saaristomeren selvityshenkilö

Professori, Turun yliopiston rehtori emeritus

AINUTLAATUINEN
SAARISTOMERT

Me, Saaristomerivaikuttajien verkoston jäsenet toivomme Sanna Marinin hallitukselta päätöstä, joka turvaa Saaristomeren puhtaan tulevaisuuden.

PES Arkkitehdit Oy, Helsinki
Schauman Arkkitehdit Oy, Turku & Helsinki
Olli Aakula, toimitusjohtaja, LähiTapiola Varsinais-Suomi
Antti Ala-Nissilä, hallituksen puheenjohtaja, Varsinais-Suomen Autocenter Oy
Sakari Alhopuro, lääkintöneuvos
Kimmo Arjasmaa, toimitusjohtaja, Arjasmaa Yhtiöt Oy
Nina Arvonen, toimitusjohtaja, Teknopower Oy
Christoffer Boström, apulaisprofessori, Åbo Akademi
Benito Casagrande, arkkitehti, Oy Casagrandentalo
Jan Drugge, myyntipäällikkö, Nordkalk Oy
Jarkko Eloranta, puheenjohtaja, SAK
Lassi Eskeli, yrittäjä, Geosynt Oy
Niilo Hautala, toimitusjohtaja, Loisto Pro Oy
Heikki Hedman, hallituksen puheenjohtaja, Keskusautohalli Oy
Pekka Heikonen, hallituksen puheenjohtaja, Pemamek Oy
Mika Heiskanen, suunnittelujohtaja, Meyer Turku
Jorma Helminen, toimitusjohtaja, Oy Osk. Rajala
Tero Hemmilä, toimitusjohtaja, HKScan Oyj
Juha Helokoski, toimitusjohtaja, Eckes Granini Finland Oy
Petri Hollmén, toimitusjohtaja, Lyyti Oy
Mirva Hollsten, toimitusjohtaja, Lightpress Oy
Nina Honkaranta, aluejohtaja, Tallink Silja Oy
Maarit Hurme, kauppakeskusjohtaja, Kauppakeskus Skanssi
Kari Häkämies, maakuntajohtaja, Varsinais-Suomen Liitto
Jari Hänninen, apulaisprofessori, Seili, Saaristomeren tutkimuslaitos
Jouko Högmander, biologi, Operaatio Ainutlaatuinen Saaristomeren
Janne Ikuli, yrittäjä, Geosynt Oy
Lauri Inna, aluejohtaja, Kesko Lounais-Suomi
Thomas Isaksson, toimitusjohtaja, Vaasan Oy
Henrik Jansson, aluejohtaja, Metsähallitus
Pekka Jokisuu, toimitusjohtaja, Kultaranta Resort Oy
Markku Järvinen, toimitusjohtaja, RH – Harvesting Oy
Oili Kallatsa, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiojohtaja, Kiilto Family Oy

Heikki Kallio, elintarvikekemian professori, emeritus, Turun Yliopisto
Pentti-Oskari ja Karioskari Kangas, Herrankukkaro Oy / Höyrylaivaosakeyhtiö s/s Ukkopekka
Tomi Kantola, johtaja Raisio Aqua Oy
Jussi Kekkonen, Senior Partner, Miltton Group Oy
Timo Ketonen, hallituksen puheenjohtaja, Aboa Advest Oy
Teemu Kiiski, toimitusjohtaja, Finnish Design Shop Oy
Jukka Knaapi, toimitusjohtaja, Tuloskiinteistöt Holfing Oy
Saku Koivu
Jukka Kola, rehtori, Turun Yliopisto
Mirja Koskinen, vesiyksikön päällikkö, Ely-keskus, Varsinais-Suomi
Kimmo Kotro, toimitusjohtaja, JKK Kiinteistöt Oy
Henri Kulmala, toimitusjohtaja, DBTL
Kalle Kulmala, varatoimitusjohtaja, DBTL
Ari Kumpulainen, toimitusjohtaja, Piikkiö Works Oy
Pekka Kuusniemi, toimitusjohtaja, Raisio Oyj
Juha Kääriä, yliopettaja, Turun Ammattikorkeakoulu
Rami Lahti, toimitusjohtaja, Betonilaatta Oy
Markku Lappalainen, toimittaja-tietokirjailija
Juha Laukkanen, aluejohtaja, Elisa Oyj
Juha Lehtola, toimitusjohtaja, Buster Boats, Inhan Tehtaat Oy
Kaisa Leiwo, toimitusjohtaja, Turun Kauppakamari
Juhani Leppä, toimitusjohtaja, Leppä Consulting Oy
Lasse Lindholm, yhteyspäällikkö, Keskinäinen vakuutusyhtiö Varma Turun Liikemiesyhdistys ry
Ilkka Läikkö, toimitusjohtaja, Benesol Oy
Olli Madekivi, ylijohdaja, Varsinais-Suomen ELY-keskus
Timo Mikola, toimitusjohtaja, Ihamo Invest Oy
Tapani Mylly, viestintäpäällikkö, Meyer Turku
Hanne Mäkelä, viestintä- ja brändijohtaja, Nordkalk Oy
Jussi Mälkiä, merenkulkuneuvos, konsernijohtaja, Meriaura Group

Jarmo Määttä, kunnanjohtaja, Jokioisten kunta
Tapani Mönkkönen, teollisuusneuvos, Kaarina
Matti Nurmi, toimitusjohtaja, Vakka-Suomen Puhelin Oy
Tuomas Nyberg, talousjohtaja, Meyer Turku
Markku Ollikainen, Suomen Ilmastopaneelin puheenjohtaja, ympäristöekonomian professori, Helsingin yliopisto
Tapio Peltomäki, toimitusjohtaja, Scirocco Oy
Leena Pennanen, toimitusjohtaja, SL Yhtiöt Oy
Liisa Pietola, ympäristöjohtaja, MTK
Arto Puolimatka, toimitusjohtaja, Rausanne Oy
Rauno Puolimatka, hallituksen puheenjohtaja, Rausanne Oy
Alexi Randell, toimitusjohtaja, Rakennusteollisuus
Jari Rastas, pääkonsuli, toimitusjohtaja, Priima Yhtiöt
Markku Ropponen, Meriharjattula
Panu Routila, hallituksen puheenjohtaja, Syväranta Group
Olli-Pekka Saario, toimitusjohtaja, Osuuspankki Turku
Jonne Saivosalmi, toimitusjohtaja, Briiffi Oy / Ground Communications
Anita Saksi, hallituksen puheenjohtaja, Kaune Oy
Heikki Salmela, hallituksen puheenjohtaja, Hesburger-yhtiöt
Pekka Samooja, toimitusjohtaja, Dentosaurus Oy
Juha Saviluoto, hallituksen puheenjohtaja, JAS-tekniikka Oy
Nina Söderlund, suunnittelija, Åbo Akademi
Maria Taipale, johtava rehtori, Koulutuskuntayhtymä Raseko
Timo Erik Talvio, toimitusjohtaja, Donne Oy
Tom Terinkoski, toimitusjohtaja, Teknotoimi Oy
Arto Toikkanen, toimitusjohtaja, T2H Ihania koteja
Janne Torikka, toimitusjohtaja, Munax Oy
Aimo Turunen, toimitusjohtaja, Kiteen Mato ja Multa Oy
Valtteri Uotinen, liiketoimintajohtaja, Kultaranta Resort Oy
Risto Utoslahti
Janne Virtanen, edunvalvontajohtaja, Varsinais-Suomen Liitto
Elina Virtanen, Kaarina
Stefan Wallin, senior advisor, SEW Advisory Ab
Moira von Wright, rehtori, Åbo Akademi
Matti Äijälä, toimitusjohtaja, Auratum Asunnot Oy